ปัจจัยทางการเมืองที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

พันตำรวจตรี ธนเดช ศรีเรไร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2541 ISBN 974-331-197-1 ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Political Factors Affecting Police's Performance of Duties in the Gerneral Election

Police Major Tanadet Srirarai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 974-331-197-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยทางการเมืองที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
โดย	พันตำรวจตรี ธนเดช ศรีเรไร
ภาควิชา	การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ
	ณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง กักสูตรปริญญามหาบัณฑิต
คณะกรรมการสอบวิ	ายานิพนธ์
	ประธานกรรมการ (รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตธนารักษ์) อาจารย์ที่ปรึกษา (รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ)
	(ดร.พิษณุ เสงี่ยมพงษ์)

พิมพ์ตันฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

ชนเดช ศรีเรไร, พันตำรวจตรี : ปัจจัยทางการเมืองที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของ
เจ้าหน้าที่ตำรวจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (POLITICAL FACTORS AFFECTING
POLICE'S PERFORMANCE OF DUTIES IN THE GERNERAL ELECTION)
อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีซา หงษ์ใกรเลิศ, 229 หน้า.
ไอเอสบีเอ็น 974-331-197-1

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงปัจจัยทางด้านการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงาน ของเจ้าพนักงานตำรวจเพื่อผลในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยมุ่งศึกษาถึงการใช้อิทธิพลของนักการเมือง ต่อเจ้าพนักงานตำรวจ เพื่อให้ใช้กฎหมายไปในทางที่เอื้อประโยชน์ต่อนักการเมือง หรือพรรคการเมืองฝ่ายตน รวมตลอดถึงการที่เจ้าพนักงานตำรวจแสวงหาความเจริญก้าวหน้าในชีวิตราชการด้วยการยอมรับการสนับสนุนจาก นักการเมืองที่ตนเองใช้กฎหมายเอื้อประโยชน์ให้ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมของตำรวจตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันไม่ได้เอื้ออำนวยในการช่วยเหลือ เสริมสร้างสถาบันและกระบวนการทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้อง โดยเฉพาะการเลือกตั้งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร เพื่อให้ได้รัฐบาลที่มาจากประชาชนและได้รับการสนับสนุนจากประชาชนอย่างแท้จริง ในทางตรงกันข้าม ตำรวจกลับกลายเป็นหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนนักการเมืองในการแสวงหาและพิทักษ์รักษาอำนาจโดยวิธีการใช้กำลัง เข้ายึดอำนาจ ปฏิวัติ รัฐประหาร รวมตลอดถึงการใช้อำนาจหน้าที่ในการสนับสนุนพรรคการเมืองเพื่อให้ได้เปรียบ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยประชาชนไม่สามารถที่จะมีโอกาสใช้สิทธิเสริภาพ ซึ่งตนควรจะได้รับในการ เลือกตั้งผู้แทนที่ตนเห็นชอบ อันเป็นการทำลายรากฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างสิ้นเชิง

จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับนักการเมืองนั้น เป็นไปในลักษณะของตำรวจและ นักการเมืองต่างได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน โดยนักการเมืองได้ใช้ตำรวจเป็นเครื่องมือในการแสวงหาพิทักษ์รักษา อำนาจทางการเมืองโดยวิธีการ อาทิ ร่วมมือในการทาเสียงเลือกตั้ง ขณะเดียวกันกับที่ตำรวจต้องการนักการเมืองช่วย เหลือการเลื่อนฐานะตำแหน่งในหน้าที่และต้องการอำนาจให้แก่ตนมากยิ่งขึ้น ทำให้ตำรวจต้องอยู่ภายใต้ระบบอุปถัมภ์ หากว่าระบบคุณธรรมอันส่งผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจในการทำงาน เป็นเหตุให้นายตำรวจส่วนใหญ่ ต้องคอยรับ คำสั่งและนโยบายจากนักการเมือง เพื่อความอยู่รอดและความเจริญก้าวหน้าในอาชิพของตน

ภาควิชาการปกครอง	ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา ²⁵⁴¹	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

สิมพ์ตันฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

C830132 : MAJOR GOVERNMENT KEY WORD:

TANADET SRIRARAI : POLITICAL FACTORS AFFECTING POLICE'S

PERFORMANCE OF DUTIES IN THE GERNERAL ELECTION.

THESIS ADVISOR: ASSO, PROF. PREECHA HONGKRAILERT, 229 PP.

ISBN. 974-331-197-1

The objective of this thesis is to study on political factors which affect the performance of police during the national election by focusing on the use of politicians' influence against police, thus, misleading them to abuse the laws in order to benefit politicians or their parties. This thesis also studies on how police struggle for their promotion by assisting those politicians whom they abused the laws for their victories.

The finding reveals that police's behavior has never democratically reinforced political institutions or political activities especially in order to obtain the democratic government in the light of national elections. Contrary, they are the essential tool of political rally by assisting several coup-d'-etat, Including using their authorities to benefit political parties to get advantage on their rivals which obstruct the freedom of people to cast their votes. Fundamental of democracy has been absolutely destroyed by its own law enforcement agency.

It is concluded that the relationship between police and politicians is a defacto, police is a tool for politicians to protect their power, reciprocally, politicians help police to fulfil their need with their Promotion. All of this circle will never push police away from patronage system, it is not a surprise To see some high ranking officers waiting orders from politicians for their survival and professional future.

ภาควิชา	ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา การบักครอง	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา 2541	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ใกรเลิศ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดย ตลอด ผู้วิจัยรู้สึกชาบซึ้งในความกรุณาและกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตธนารักษ์ ประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ และ ดร.พิษณุ เสงี่ยมพงษ์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาสละเวลาและให้ คำแนะนำ ทำให้วิทยานิพนธ์มีคุณค่าและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้แล้ว ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ พลตำรวจตรี พิจาร จิตติรัตน์ ผู้ช่วยผู้บัญชาการสำนักงานกำลังพล ซึ่งได้ให้คำแนะนำ โอกาส และเวลาในการจัดทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้จนสำเร็จ เป็นรูปเล่ม และขอขอบคุณข้าราชการตำรวจกองวินัย โดยเฉพาะ พันตำรวจโทหญิง วิลาวัณย์ ภูวเศรษฐาวร สารวัตร งาน 2 กองกำกับการอำนวยการ กองวินัย และ สิบตำรวจตรีหญิง เกษร ชัยพิวงศ์ ผู้บังคับหมู่ กลุ่มงานตรวจสอบฯ กองวินัย ซึ่งได้ให้ความกรุณาในการเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดทำเป็นรูปเล่มแก่ผู้วิจัย จึงขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ปราณี ศรีเรไร คุณแม่ผู้รักการศึกษา และ สนับสนุนผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ส่วนดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทั้งหมดที่กล่าวมาแล้ว หากมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งขาดตกบกพร่องผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

พันตำรวจตรี ธนเดช ศรีเรไร

สารบาญ

		หน้า
บทคัด	ย่อภาษาไทย.	J
	ย่อภาษาอังกฤษ	จ
	รรมประกาศ	Q
		n
	ย บทนำ	1
шии .	สภาพและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ในการศึกษา	3
	สมมติฐานในการวิจัย	3
	วิธีการดำเนินการค้นคว้า	3
	นิยามศัพท์	4
	ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
	ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ :	2 กรอบแนวความคิดและทฤษฎี	6
บทที่ :		30
21111 0	บทบาททางการเมืองของตำรวจตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง	
	ในปี พ.ศ.2475 - 2490	49
	บทบาททางการเมืองของตำรวจในช่วง พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์	57
	บทบาททางการเมืองของตำรวจในช่วงของ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์	64
	บทบาททางการเมืองของตำรวจในช่วงของ พล.ต.อ.ประเสริฐ รูจิรวงศ์	65
	บทบาททางการเมืองของตำรวจในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 และ	
	6 ตุลาคม 2519	69
	บทบาททางการเมืองของตำรวจในยุค พลเอก เปรม ติณสูลานนท์	77
	บทบาททางการเมืองของตำรวจในยุค อธิบดีแสวง ธีระสวัสดิ์	80
	ง บทบาททางการเมืองของตำรวจยุคอธิบดีสวัสดิ์ อมรวิวัฒน์	88
	วริงเด็กรุงเต้าราวยด พล ๓ ว ประชิง เ สังเติประกพ	03

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
	อธิบดีกรมตำรวจยุค พล.ต.อ.พจน์ บุณยะจินดา	99
	อธิบดีกรมตำรวจยุค พล.ต.อ.ประชา พรหมนอก	113
บทที่ 4	การเลือกตั้งกับตำรวจ	116
	บทบาทของเงินกับการเลือกตั้ง	117
	คุณสมบัติและลักษณะของหัวคะแนน	123
	้ นักการเมืองใช้อิทธิพลต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ใช้กฎหมายไปในทางที่เอื้อประโยชน์	
	ต่อนักการเมือง หรือพรรคการเมืองฝ่ายตน	127
บทที่ 5	ตำรวจกับอิทธิพลทางการเมือง	140
	เจ้าหน้าที่ตำรวจแสวงหาความเจริญก้าวหน้าในชีวิตราชการด้วยการยอมรับ	
	การสนับสนุนจากนักการเมืองที่ตนเองใช้กฎหมายเอื้อประโยชน์	140
	การสรรหาและการคัดเลือก	141
	การแต่งตั้งโยกย้าย	141
	การเลื่อนยศเลื่อนตำแหน่ง	143
	การรักษาระเบียบวินัยและการลงทัณฑ์	144
บทที่ 6	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	152
	อ้างอิง	167
ภาคผน	วก ก	174
ภาคผน	วก ข	177
ภาคผน	วก ค	222
ภาคผน	วก ง	227
ประวัติผู้	า กูเอียง	230